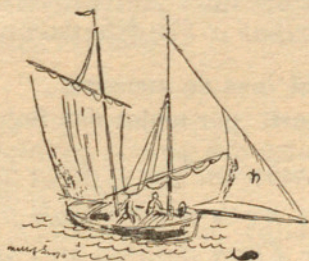

POESIA

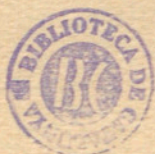
El meu Auziàs March

(Notes a la lectura de la seva poesia
"Sobresdolor m'ha tolt l'Imaginar. . ."
Ed. I. d'E. C., XXVII.)

«Sobresdolor m'ha tolt l'Imaginar. . .» Ja amb aquest primer vers contristat, Auziàs March se'm fa pròxim tot d'una encomanant-me aquella inquietud seva de poeta maleït. No són, com altres vegades, elucubracions morals ni filosofia posades en vers. És la concreció viva de la seva insatisfacció amorosa, del seu esperit congènitament turmentat, manifestant-se en aquest moment amb un sentit del tot negatiu. Concreció tan viva, que es fa plàstica en aquests versos magnífics sobre l'imminent naufragi:

«Yo contrafaç nau en golf perillan,
l'arbre perdent e son governador,
e, per contrast de dos vents, no discor.
Los mariners enbadalits estan,
e cascú d'ells la sua carta tenta,
e son discorts en llur acordament:
hu volgra sser prop terra passos cent,
l'altre tan luny com vent pot dar empenta.»

És tan justa, tan sòbria i tan dramàtica la impressió produïda, que em fa pensar en el poeta com a protagonista real d'alguna travessia accidentada, expert en les coses de mar, com, d'altra banda, ens apareix en altres composicions seves. I encara que en el nostre poeta no es troba mai el sentiment del paisatge – cosa corrent en la poesia medieval

i, encara més, en la catalana —, hi ha en ell aquestes pinzellades fortament evocadores de la marina, sempre justes i precises, que no fan sinó dar-li un motiu més per a ferme'l sentir actual.

Però no és això, tot i ésser molt, el que posa en tensió receptiva la meua emoció poètica. És el trobar en els seus versos aquest deseiximent trist de poeta desencantat que me'l fa tenir com a germà gran de Baudelaire. Aquest:

*«Ja mos desigs no saben elegir
vida ne mort, qual es la millor triha.»*

és l'adonar-se d'haver arribat a l'indiferència total.

*«Natura'n mi usa de maestria
e pren la mort, per major dan fugir.»*

Som lluny del contentament que li dona la consciència de sentir el dolor com ningú més; ja no és el seu orgull proclamant la joia — diguem-ho així — de sofrir d'una manera singular. Ara és la confessió de la seva desfeta davant el dolor, de la derrota de la seva voluntat per a amidar-se-li, per a admetre'l i, amb aquesta admissió, fer-se'n, justament, l'amo. No, ara és la por a la lluita, és el deseixir-se'n i és l'adonar-se — el trist adonar-se — de la feblesa dels seus desigs; és l'acceptació de la mort com el camí més curt per a resoldre un problema d'altra banda insoluble. Per això els darrers versos:

*«Lo meu desig se converteix en glay,
quant me recort que res vos haj'a dir.»*

em semblen definitius com a concreció justa de l'esglai en trobar dintre seu la buidor del no-res, de la mort — per què no? — del seu amor, i no sols d'això, sinó que també és conscient de la desfeta irreparable que representa aquesta renúncia o aquesta impotència cobarda del desig.

Potser tot això no és altra cosa que una divagació equivocada sobre un fet psicològic que Auziàs March, si no ignorava, almenys no cercava d'explicar. Potser sí. Però en aquesta poesia no em semblen elements primordials, com en altres d'ell, la retòrica o la teoria tomista, malgrat aquells llampecs genials que en elles ens colpeixen. En aquesta el sento vivent i actual — i això és la divina gràcia del geni, l'actualitat perenne —, el sento conscient d'aquell seu abisme interior insalvable. I, al capdavall, personatge introvertit com era, per a qui la seva poesia sembla ésser una meditació duta amb consciència i voluptat agudes i doloroses tot al llarg de la seva íntima aventura espiritual, ¿per què no havia d'expressar, sinó conscientment, almenys amb la subconsciència intuïtiva del geni, aquest néant que d'altres poetes posteriors havien d'oferir-nos?

ROSA LEVERONI

TEMES DE LA ROSA, DE RILKE

Si fem de ta frescor el nostre encís
i ens ullprens, oh feliç rosa,
és perquè en tu mateixa, vida endins,
pètal amb pètal, reposes.

Total desvetllament al mig del qual
en contacte de tendreses
innombrables s'adorm el cor, callat,
a flor d'una boca oberta.

Rosa, excelleixes, tu, completa cosa
que es conté incessantment
i que es lliura incessant, oh flama, rosa,
d'una dolcesa absent.

Res no t'igualava, sobirana essència,
de l'aire on tens sojorn;
espai d'amor, a penes la presència
del teu perfum entorn.

Del teu somni massa ple,
flor, cap enfora, nombrosa, curulles
el somni xop de les fulles
i es descanta al matí el teu perquè.

Les teves forces que dormen
en la incertesa tèbia d'un desig
desenvolupen les formes
tendres del somni, entre rostres i pits.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

PECADOR

Vinc a raure al camí, ferit ensems
per la sageta que somriu i es clava;
sóc enmig de rosers i crisantems;
sóc enmig de la mar i no vull remes,
perquè essent-li fidel la faig esclava.

El meu delicte, l'hora, l'averany,
no puc arrecerar sense follia;
a dins del cor hi viu un cor estrany,
que és enemic de lluny, de prop, company,
i en el meu odi té sa gosadia.

Prego el silenci per l'eternitat.
(Qui sabrà mai la jove carn ofesa?)
Que vulgui ésser ben sol en el combat
qui vegi a l'hora de la soledat,
per l'esguard de virtut, la nit encesa.

JOAN TRIADÚ

Edició numerada de cent exemplars en paper de fil Guarro.

Exemplar N.º 88